

Owies

Uwagi ogólne

Obecnie w Krajowym rejestrze znajduje się 38 odmian owsa w tym 35 odmiany owsa zwyczajnego i 3 odmiany owsa nagiego. Wszystkie odmiany przydatne są głównie do uprawy w nizinnych rejonach kraju.

W roku 2023 na terenie województwa świętokrzyskiego założono trzy doświadczenia z odmianami owsa. Zlokalizowane one były w SDOO Słupia, ŚODR Modliszewice oraz ZSCKR Chroberz.

Na podstawie wyników doświadczeń ustalana jest Lista Odmian Zalecanych. LOZ dla województwa świętokrzyskiego ustalana jest od roku 2011, w 2024 roku liczy 7 odmian.

Omawiane doświadczenia, przeprowadzone były na jednym przeciętnym poziomie agrotechniki, bez stosowania chemicznej ochrony roślin przed chorobami i wyleganiem.

Wyniki doświadczeń

W roku 2023 średni plon ziarna z doświadczeń był niższy o **19,4 dt/ha** od roku ubiegłego. Wyniósł **70,8 dt/ha**.

Najwyższe plony uzyskano w SDOO Słupia **89,9 dt/ha**, w pozostałych punktach plony były znacznie niższe. W ZSCKR Chroberz plonowanie wyniosło **65,1 dt/ha**, natomiast w ŚODR Modliszewice owies zaplonował średnio **57,3 dt/ha**. Największym potencjałem plonotwórczym wykazały się odmiany: **Wulkan 109% wzorca**, **MHR Samuraj 106% wzorca**, **Motto i Gepard równo 103 % wzorca** oraz **Kozak 102 % wzorca**.

Po trzech latach badań w warunkach województwa świętokrzyskiego najwyższe plony uzyskały odmiany: **Wulkan 104 % wzorca**, **Refleks**, **Rambo** oraz **Gepard równo 101 % wzorca**.

Zdrowotność roślin dobra. W niedużym nasileniu wystąpiła rdza wieńcowa. Odmianami najbardziej podatnymi na patogena powodującego tę chorobę okazały się: **Magellan** oraz **Adorator**. Zaobserwowano niewielkie porażenie helmintosporią w SDOO Słupia oraz ZSCKR Chroberz.

Tabela 1. Owies. Odmiany badane. Rok zbioru 2023

Lp	Odmiana	Rok wpisania do Krajowego rejestru	Rok włączenia do LOZ	Kod kraju pochodzenia	Adres jednostki zachowującej odmianę lub w przypadku odmiany zagranicznej – pełnomocnika w Polsce
	1	2	3	4	5
1	BINGO	2009	2011	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
2	KOZAK	2017	2020	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
3	FIGARO	2019	2021	PL	DANKO Hodowla Roślin sp. z o.o. Choryń 27; 64-000 Kościan
4	REFLEKS	2019	2021	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
5	RAMBO	2020	2022	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
6	GEPARD	2021	2024	PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
7	WULKAN	2021		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
8	ADOROTOR ^{/n}	2022		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
9	MAGELLAN	2022	2024	DE	Nordsaat Saatzucht GmbH Saatzucht Lnagenstein, Böhnshausen Str.1, 38895 Langenstein Saaten-Union Polska sp. z o.o. Ul. Straszewska 70; 62-100 Wągrowiec
10	DYNAMIT	2023		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce
11	MHR SAMURAJ	2023		PL	Małopolska Hodowla Roślin Spółka z o.o. ul. Zbożowa 4; 30-002 Kraków
12	MOTTO	2023		PL	Hodowla Roślin Strzelce sp. z o.o. Grupa IHAR ul. Główna 20; 99-307 Strzelce

/n- odmiana nieoplewiona

Tabela 2. Owies. Warunki polowe doświadczeń. Rok zbioru 2023

Punkt doświadczalny	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
Powiat	Jędrzejów	Końskie	Pińczów
Kompleks rolniczej przydatności gleby	Pszenny dobry	Zbożowo- pastewny mocny	Pszenny dobry
Klasa bonitacyjna gleby	III a	III b	II
pH gleby w KCl	6,6	-	-
Przedplon	Groch siewny	Groch siewny	Rzepak ozimy
Data siewu	30.03.2023	06.04.2023	22.04.2023
Obsada nasion (szt/m ²)	450	500	450
Data zbioru	17.08.2023	23.08.2023	25.08.2023
Nawożenie mineralne			
N (kg/ha)	105	105	105
P₂O₅ (kg/ha)	50	50	50
K₂O (kg/ha)	75	75	75
Środki ochrony roślin			
Zaprawa nasienna	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS	Gizmo 060 FS
Herbicyd (na ha)	Mustang Forte 195 SE – 0,8l	Granstar Ultra SX 50 SG – 48g	Chwastox Extra 300 SL – 3l
Insektycyd (na ha)	Cyperkill Max 500 EC – 0,05l Cyperkill Max 500 EC – 0,05l	Decis Mega 50 EW – 0,1l Cyperkill Max 500 EC – 0,05l	Decis Mega 50 EW – 0,1l Cyperkill Max 500 EC – 0,05l

Tabela 3. Owies. Wyniki ogólne doświadczeń. Rok zbioru 2023

Lp	Cecha	SDOO Słupia (Z)	ŚODR Modliszewice (M)	ZSCKR Chroberz (M)
1	Termin wiechowania <i>(data)</i>	12.06.2023	16.06.2023	16.06.2023
2	Termin dojrzałości woskowej <i>(data)</i>	10.07.2023	12.07.2023	15.07.2023
3	Termin dojrzałości pełnej <i>(data)</i>	26.07.2023	28.07.2023	29.07.2023
4	Wysokość roślin <i>(cm)</i>	115	80	106
5	Wyleganie w fazie dojrz. mlecznej <i>(skala 9°)</i>	9,0	9,0	9,0
6	Wyleganie roślin przed zbiorem <i>(skala 9°)</i>	7,3	8,8	7,5
	Porażenie przez choroby			
7	Rdza wieńcowa <i>(skala 9°)</i>	8,9	8,9	8,3
8	Septorioza plew <i>(skala 9°)</i>	9,0	9,0	9,0
9	Helminthosporioza <i>(skala 9°)</i>	8,9	9,0	8,8
10	Masa 1000 ziaren <i>(g)</i>	44,3	43,9	52,4
11	Wilgotność ziarna podczas zbioru <i>(%)</i>	6,7	7,0	11,2
12	Plon ziarna <i>(dt/ha)</i>	89,9	57,3	65,1

Wyniki średnie z wszystkich badanych odmian owsa zwyczajnego,

Skala 9° : 9 – oznacza stan najkorzystniejszy, 1 – oznacza stan najmniej korzystny. Plon ziarna – średni plon odmian owsa zwyczajnego

Tabela 4. Owies. Plon ziarna odmian w miejscowościach (%wzorca). Rok zbioru 2023

Lp	Odmiana	SDOO Słupia	ŚODR Modliszewice	ZSCKR Chroberz
<i><u>Wzorzec, dt z ha</u></i>		<i><u>89,9</u></i>	<i><u>57,3</u></i>	<i><u>65,1</u></i>
1	BINGO	98	81	110
2	KOZAK	100	111	96
3	FIGARO	99	91	92
4	REFLEKS	95	100	94
5	RAMBO	97	88	100
6	GEPARD	102	110	100
7	WULKAN	103	120	107
8	ADORATOR ^{/n}	71	63	54
9	MAGELLAN	100	97	103
10	DYNAMIT	100	90	86
11	MHR SAMURAJ	110	100	105
12	MOTTO	94	113	107

Wzorzec 2023 – wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego

^{/n} – odmiana nieoplewiona

Tabela 5. Owies. Plon ziarna odmian (% wzorca). Lata zbioru: 2023, 2022, 2021

Lp	Odmiana	2023	2022	2021	2022-2023	2021-2023
	<u>Wzorzec, dt z ha</u>	<u>70,8</u>	<u>90,2</u>	<u>75,4</u>	<u>80,5</u>	<u>78,8</u>
1	BINGO	97	97	99	97	98
2	KOZAK	102	100	98	101	100
3	FIGARO	95	100	104	97	99
4	REFLEKS	96	103	105	100	101
5	RAMBO	96	101	104	99	101
6	GEPARD	103	96	103	99	101
7	WULKAN	109	102	101	105	104
8	ADORATOR /n	64	-	-	-	-
9	MAGELLAN	100	103	-	102	-
10	DYNAMIT	93	-	-	-	-
11	MHR SAMURAJ	106	-	-	-	-
12	MOTTO	103	-	-	-	-
	Liczba doświadczeń	3	3	2	6	8

Wzorzec: 2021,2022,2023 – wszystkie badane odmiany owsa

/n – odmiana nieopiewiona

Tabela 6. Owies. Porażenie odmian przez ważniejsze choroby (odchylenia od wzorca). Lata zbioru 2023, 2021-2023

Lp	Odmiana	Rdza wieńcowa		Helmintosporioza	
		2023	2021-2023	2023	2021-2023
<i>Wzorzec</i>		<u>8,7</u>	<u>7,4</u>	<u>8,8</u>	<u>8,3</u>
1	BINGO	-0,1	0,0	0,2	0,0
2	KOZAK	0,1	-0,3	-0,3	-0,1
3	FIGARO	0,1	0,1	0,0	0,1
4	REFLEKS	0,0	-0,2	0,2	0,0
5	RAMBO	0,1	0,3	0,2	0,0
6	GEPARD	-0,3	0,7	0,2	0,1
7	WULKAN	0,3	-0,5	0,0	0,1
8	ADORATOR ^{/n}	-0,6	-	0,2	-
9	MAGELLAN	-0,8	-	-0,3	-
10	DYNAMIT	0,3	-	0,2	-
11	MHR SAMURAJ	0,3	-	-0,3	-
12	MOTTO	0,2	-	0,2	-
Liczba doświadczeń		3	8	2	8

Wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których dana choroba wystąpiła; wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą
Wzorzec: w roku 2021,2022,2023 – wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego /n – odmiana nieoplewiona

Tabela 7. Owies. Ważniejsze właściwości rolniczo-użytkowe odmian (odchylenia od wzorca). Lata zbioru: 2023, 2021-2023

Lp	Odmiana	Wyleganie						Wysokość roślin (cm)		Masa 1000 ziaren (g)	
		w fazie dojrzałości młecznej		przed zbiorem		2023	2021-2023	2023	2021-2023	2023	2021-2023
		2023	2021-2023	2023	2021-2023						
	<i>Wzorzec</i>	<u>9,0</u>	<u>9,0</u>	<u>7,9</u>	<u>6,2</u>	<u>101</u>	<u>101</u>	<u>46,9</u>	<u>45,1</u>		
1	BINGO	0,0	0,0	0,4	-0,2	3	1	5,3	2,7		
2	KOZAK	0,0	-0,1	0,2	0,1	9	6	-3,4	-1,4		
3	FIGARO	0,0	0,0	0,7	0,8	0	2	-0,7	-1,1		
4	REFLEKS	0,0	0,0	-1,0	-0,6	0	0	0,3	-0,1		
5	RAMBO	0,0	0,0	-1,1	-0,3	-2	0	0,4	-0,2		
6	GEPARD	0,0	0,0	0,7	0,0	-5	-4	-0,4	0,3		
7	WULKAN	0,0	0,0	0,8	0,4	-7	-4	3,5	1,9		
8	ADORATOR /n	0,0	-	0,2	-	11	-	-13,4	-		
9	MAGELLAN	0,0	-	-0,3	-	2	-	-1,2	-		
10	DYNAMIT	0,0	-	-2,2	-	11	-	-2,6	-		
11	MHR SAMURAJ	0,0	-	1,1	-	-14	-	-1,2	-		
12	MOTTO	0,0	-	0,8	-	1	-	-1,0	-		
	Liczba doświadczeń	3	8	3	8	3	8	3	8	3	8

Wyleganie: wyższa wartość oznacza ocenę korzystniejszą, wyniki pochodzą tylko z tych doświadczeń w których wyleganie wystąpiło
Wzorzec: w roku 2021,2022,2023 - wszystkie badane odmiany owsa zwyczajnego /n - odmiana nieoplewiona

Wykaz odmian owsa znajdujących się w Krajowym rejestrze w roku 2023

Lp	Odmiana	Rok rejestracji
Owies zwyczajny		
nizinne		
1	AGENT	2018
2	ALFA	2020
3	ARAB ^{x/}	2004
4	ARDEN ^{x/}	2010
5	ARKAN	2019
6	ARMANI	2017
7	BERDYSZ ^{x/}	2008
8	BINGO	2009
9	BRETON	2007
10	DYNAMIT	2023
11	ELEGANT	2016
12	FIGARO	2019
13	GEPARD	2021
14	GNIADY ^{br/ x/}	2007
15	HARNAŚ	2014
16	HUZAR	2020
17	KOZAK	2017
18	KREZUS ^{x/}	2005
19	LION	2018
20	MAGELLAN	2022
21	MHR SAMURAJ	2023
22	MONSUN	2017
23	MOTTO	2023
24	NAWIGATOR	2015
25	PABLO	2019
26	PANTEON	2020
27	PASKAL	2015
28	PERUN	2019
29	POKER	2020
30	RAMBO	2020
31	RAFLEKS	2019
32	ROMULUS	2016
33	SCORPION ^{x/}	2008
34	WULKAN	2021
35	ZUCH ^{x/}	2008
owies nagi		
nizinne		
36	ADORATOR	2022
37	MHR HAREM	2020
38	SIWEK	2010

br- odmiana brązowoziańska

x/ - odmiana niebadana w latach 2020-2022

Charakterystyka odmian owsa wpisanych do Krajowego rejestru w roku 2023

Charakterystyki opracowane są przez COBORU w oparciu o wyniki wieloletnie uzyskane na terenie całego kraju.

DYNAMIT

Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską duży. Odporność na rdzę owsa – dość duża, na mączniaka prawdziwego i helmintosporiozę – średnia. Rośliny wysokie, o małej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski mały, masa 1000 ziaren średnia, zawartość białka duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

MHR SAMURAJ

Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego – dość duża, na rdzę owsa i helmintosporiozę – średnia. Rośliny niskie, o dość dużej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski bardzo mały, masa 1000 ziaren dość duża, zawartość białka dość duża. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

MOTTO

Odmiana żółtoziarnista. Plon ziarna z łuską dość duży. Odporność na mączniaka prawdziwego i rdzę owsa – dość duża, na helmintosporiozę – średnia. Rośliny dość wysokie, o średniej odporności na wyleganie. Termin wiechowania i dojrzewania średni. Udział łuski mały do bardzo małego, masa 1000 ziaren dość duża, zawartość białka duża do bardzo dużej. Tolerancja na zakwaszenie gleby średnia.

